

VAN MUIZEN, RATTEN EN WEZELS.

(Vervolg van blz. 39).

Zoals ik reeds zei, vermenigvuldigden de ratten zich schrikbarend; dit is, gelijk bekend is, een eigenschap der knaagdieren. De jonge ratten houden zich gewoonlijk heel stil, in tegenstelling met de muisjes, welke men nu en dan in hun nestje kan hooren piepen. De oude ratten schijnen hun kroost wel in te peperen, dat ze zich „stiekum” moeten houden. Op een keer bemerkte ik, na een nauwkeurig onderzoek, dat er zich onder den bodem een nest bevond. Ik nam de spade, ging graven en daar vond ik te midden van stuk gebeten stroo niet minder dan 10 jonge ratjes, die ik weldra tot „minister van waterstaat” bevorderde. Zoo'n vangst helpt nog eens!

Een boer leende mij een paar rattenklemmen, en zoodra ik die dingen zag, dacht ik, dat de rooverbende wel spoedig zou uitgeroeid zijn. Ik had echter buiten den waard gerekend of liever buiten de spreekwoordelijk geworden slimheid der ratten. Beide klemmen werden omzichtig opgesteld, en in het midden een stuk spekwild bevestigd. Toen ik den volgenden morgen kwam kijken, was een klem dicht geslagen en er tusschen zat... een rattenpoot; de rat zelf was verdwenen. »Dat is niets,« was de meening van den eigenaar der klemmen, »het gewonde dier gaat toch dood; elke rot, die maar een klein wondje heeft, moet sterven.« Aldus meent men algemeen. Ja, in de Betuwe wonen wel taalgeleerden: »Dat beest heet juist rot, omdat het »rotten« gaat, zoodra het gewond is.« Nooit is het me gelukt, een rat met een klem te vangen. Ik stelde ze vlak voor den uitgang der holen op, zoodat een rat er in moest loopen volgens menschelijke berekening. Toch niet, hoor! Ik meende ook slimmer te zijn dan de ratten door de klem geheel met kaf te bedekken. Liepen ze over het kaf, dan moesten ze wel het kind van de rekening zijn. Overal in het kaf waren sporen van rattenpootjes te zien, behalve juist boven de klem. Een val zou wellicht beter helpen. Ik kreeg een flinke val. Aanvankelijk leek het wel, dat ik hiermede gelukkiger zou zijn. Den eersten nacht toch, liep er een in. Nadat het dier was gedood en verwijderd werd de val uitgebrand: een brandend hout werd er in gehouden om de rattenlucht te verdrijven. Den volgenden morgen was de val waarlijk weer dicht. »Hoera!« riepen we, »weer een rat!« En het moest wel een kolossale zijn; althans we hoorden de gevangene met geweld van den eenen naar den anderen kant van zijn kerker springen. »Een albino« was mijn eerste woord, toen ik iets wits door de tralies bemerkte.

Wat bittere teleurstelling! Het was onze witte poes, die zonder dat we het gemerkt hadden, den vorigen avond in de schuur was opgesloten, en zeker tegen haar zin in de val was terecht gekomen. Nadat poeslief was vrijgelaten, werd de val terdege onder handen genomen, want de kattenodeur moest totaal verwijderd worden. Dagen gingen voorbij zonder succes; de ratten raakten zelfs de broodkruimels, maïs, enz. niet aan, die rondom de val gestrooid lagen. Ze vertrouwden dat ding niet meer, waarin eens één hunner kornuiten en eenmaal zelfs hun doodsvijand gelogeed had. Toch zorgden zij wel, dat zij hun deel kregen van het koren, dat in de schuur kwam. Zij wisten evengoed als de geiten en konijnen, wanneer deze laatsten hun brood kregen. Bleef ik wachten, totdat het vee dat voedsel verorberd had, dan was de kans verkeken, dat de ratten er iets van buit maakten. Wanneer ik mij echter verwijderde, waren zij in een wip bij de hand, om mee te smullen of in der haast een broodkorst te »gappen«. Ze kropen brutaalweg door de tralies en konijntjes deelden broederlijk met hun familieleden. Ook de

geiten waren altijd even mededeelzaam. Enkele malen stelde ik me verdekt op met het doel een dief te vangen; nooit heb ik er echter een kunnen arresteren.

Soms ondernamen de ratten uachtelijke wandeltochten. Wij hoorden nl. nu en dan des nachts op onzen achterzolder een heidensch kabaal, echter alleen dan, wanneer de kat aldaar niet aanwezig was. Dat moesten ratten zijn. We konden evenwel niet merken, dat zij er huïdsen. Omdat zij alleen enkele keeren haar aanwezigheid lieten blijken, kon het niet anders, of ze moesten van buiten komen. Op een helderen avond, toen het volle maantje aan den hemel scheen, zag ik werkelijk, dat eenige ratten tegen het latwerk van mijn leiboom opklommen en door openingen onder het dak op den zolder kropen. Ik vermoed met grond, dat de ratten van uit mijn schuur, die op tien pas van mijn huis staat, des nachts strooptochten ondernamen, om tegen het aanbreken van den dag weer naar haar heimat terug te keeren.

Van lieverlede geraakten de ratten aan de val gewend; zij snoepten weer van de maïs, enz., die er omheen lag. Ja, zij durfden het weer wagen, in de val te komen, echter zoo ver als het lijden kon. Midden in de val bevindt zich de zoogenaamde brug; daaraan zit een spijker, welke buiten de val uitsteekt; deze spijker past in een klosje, waaraan een touwtje is bevestigd, dat op zijn beurt weer aan het deurtje vast zit. Raakt een rat heel eventjes de brug aan, dan laat het klosje den spijker los en het deurtje slaat dicht. Herhaalde malen nu bevond ik des morgens, dat al het voedsel tot aan de brug verdwenen was, maar de kruimels die hierop lagen, raakten de slimmerds niet aan. Ja, soms sprongen ze over de brug heen, om de korrels op te eten, die in het andere gedeelte der val lagen. Eenmaal is een rat hierbij zeker niet voorzichtig genoeg geweest, want op een morgen trof ik haar in de val. Ik snapte een paar dagen later een oude rat, toen ik aan de brug met een dun draadje een stukje zwaard bevestigd had. Op een rijke vangst kon ik volstrekt niet roemen. Toch verminderde het aantal ratten aanmerkelijk; veel minder werd er geroofd en ten laatste in het geheel niet meer. Ik begon te gelooven, dat mijn schuur geheel van dat ongedierte gezuiverd was, toen ik op zekeren morgen een bijna volwassen reuzenkonijn (± 7 maanden oud) dood in het hok vond. En wat was het dier leelijk toegetakeld! Het lag op de linkerzijde, en de rechterkant van den kop was geheel afgevreten, ook het oog was verdwenen; in den nek bevond zich een wondje, terwijl een der achterbouten met zoo'n geweld door een vrij breede reet aan de achterzijde van het hok was getrokken, dat het me moeite kostte, het konijn te voorschijn te halen. „Die vervloekte ratten!” was mijn eerste uitroep. Ook andere menschen, wien ik het dier liet zien, hielden ratten voor de moordenaars. Toch werden deze valschelijk beschuldigd, zooals weldra zal blijken. Ik lei het slachtoffer op den anderen kant in hetzelfde hok, en toen ik een paar uur later een kijkje kwam nemen, was ook de linkerzijde van den kop op dezelfde wijze afgevreten, terwijl eveneens het linkeroog verdwenen was. Het gelukte me spoedig, den bedrijver van deze snoode daad te snappen. Met overleg werd het onooglijke konijn in de val gedaan.

Ik bleef in de nabijheid der schuur en nauwelijks was een uurtje voorbij, of de val sloeg met een klap dicht. We spoedden ons er heen, en hoe vreemd keken we op, toen we een diertje ontwaarden, dat geheel en al achter zijn slachtoffer was verscholen: een wezeltje, zeker wel 20 maal zoo licht als het konijn, dat het gedood had. Het roofdier was radeloos, vloog van den eenen hoek der val naar den anderen en beet in de traliën. Het werd spoedig uit zijn angst verlost, n.l. verdronken. Ik dacht, dat zich nog meer

wezels in mijn schuur zouden ophouden. Dit bleek gelukkig niet het geval te zijn.

Nu ligt het voor de hand, dat de ratten door den wezel zijn vermoord en verdreven. Toen die er niet meer waren, heeft de wezel, om zijn honger te stillen, een konijn aangerand.

Sedert heb ik geen last van ratten en wezels gehad.

Muizen hebben echter weder haar intrede gedaan.

Rijswijk (Geld.).

B. J. VAN WAGENSVELD.

HEEFT EEN HOMMEL VERSTAND?

Heel wat is er al over de hommels geschreven. Het zijn dan ook bijzonder interessante dieren. Door hun in de insectenwereld vrij aanzienlijke grootte, hun vaak levendige kleuren, hun vroolijk gezoem moeten ze ieder wel opvallen. De groote zorg voor de nakomelingschap, waarvoor aanvankelijk alle arbeid rust op de koningin, die geheel alleen in de een of andere armelijke schuilplaats de ellende van den winter heeft doorgemaakt; de latere samenleving in een gemeenschappelijk nest, o.a. door de waarneming van den hommeltrompetter nog meer belangwekkend geworden; de betrekkingen tot andere dieren, in de bloeiende planten verzekerden hun bij voortduring de vriendelijke belangstelling van ieder, die zich door de natuur voelt aangetrokken, behalve dan van den tuinman.

Ik mag er dus vrij voor uitkomen, dat ik laatst op een heerlijken Zondagochtend, terwijl ik in een gemakkelijken stoel op onze waranda zat en me verlustigde in de schitterende kleuren van de talrijke bloemen van de Oostindische Kers, die zich aan het hekwerk vastklemt, ook eenige aandacht schonk aan een driftigen hommelt, dien het ook om die bloemen te doen was.

Eenige weken te voren had ik me reeds vermaakt met de kordaatheid van zoo'n hommelt, of — mag ik het zoo zeggen? — met de snelheid, waarmede dat dier een besluit nam. Het had al verscheidene bloemen bezocht en zag er nu nog één, die het blijkbaar niet bereiken kon vanaf de tuinzijde. Het vloog op, zweefde binnen het hekwerk een oogenblik boven het plekje, waar het verscheidene centimeters lager de bewuste bloem zag en liet zich pardoos er bovenop vallen, werkelijk vallen.

De hommelt, die nu mijn opmerkzaamheid trok, was een aardhommelt en wat een groote, misschien een koningin. Zij vloog naar een bloem, kroop er in; herhaalde hetzelfde werk bij een andere bloem.

Zou zij den honing kunnen bereiken, dacht ik bij mijzelf. En ternauwernood is die gedachte in mij opgekomen en volg ik met wat meer aandacht de bewegingen van de dikkerd, of ik zie ze weer uit de bloem kruipen, zij vliegt op, zet zich op de buitenzijde neer, bijt er snel in met een schuin naar de punt van den spoor gericht beet, steekt onder dat even opgewipte dekseltje de tong door, maar kan den honing zeker nog niet bereiken; even snel misschien een driekwart centimeter verder gekropen, de zelfde bewerking herhaald, en ongetwijfeld met succes. Zij vliegt op, kruipt een nieuwe bloem binnen, kan blijkbaar zoo weder den honing niet machtig worden, kruipt terug en dadelijk buiten tegen de bloem op, bijt boven in den spoor weder een dekseltje los, doet zich te goed aan het zoete vocht, vliegt opnieuw op en zet zich nu met de gewone drukte ineens op den spoor van eene andere bloem, om daar dezelfde bewerking toe te passen.

Na dien morgen had ik nog enkele malen gelegenheid, eenige kleinere hommels gade te slaan, die op dezelfde

bloemen werkten. Ze volgden allen den door de bloem aangewezen weg. Ongetwijfeld konden ze door hun geringere grootte dieper in de bloem dringen. Toch geloof ik niet, dat ze zich op die wijze van den geheelen honingvoorraad, die in iederen spoor geborgen was, konden meester maken. Waren ze spoediger tevreden? Of zou zoo'n overgebleven koningin, — gesteld, dat de eerstgenoemde hommelt er zoo een was — intelligenter zijn?

Rotterdam.

J. G. ZÖLLNER.

TUSSCHEN BREEDEVOORT EN CORLE.

Natuursport staat bij velen niet hoog aangeschreven. Wanneer daar groote mensen — mannen — loopen bloempjesplukken, of met een netje kapellen nazitten, dan laten op zijn minst drie vierden der toeschouwers een flauwen, doch merkbaar spottenden glimlach om de lippen spelen.

Inderdaad zijn er dan ook veel natuurvrienden, die werkelijk niet alleen naar de afgelegenste en eenzaamste streken gaan botaniseeren, omdat daar den grootsten buit te behalen is, maar ook om uit het oog der medemenschen te zijn, wier hart voor de schoone schepping geheel anders gestemd is, dan het hunne. Nu stellen zich sommigen, die aan natuursport doen, wel eens wat belachelijk aan, als ze met overdreven drukte en »geleerddoenerij« rondschutteren en niet determineeren en verzamelen, omdat het zoo intressant is, doch omdat het zoo intressant staat, — als ze loopen met bussen en schetsboeken en kiektoestellen, waar een stel klare oogen voldoende zou zijn.

Nee, dat zijn de ware broeders niet. Maar ondertusschen zijn de toeschouwers geneigd, allen over denzelfden kam te scheeren.

Ook de echte broeder evenwel smaakt dikwijls geen onvermijdelijk genot, als hij een uurtje in de levende natuur doorbrengt. Zoo'n uurtje verlengt zich al te licht tot twee uurtjes, tot een middagje... en het is en blijft, moest tenminste blijven: liefhebberij... daar de tijd tegenwoordig zoo kostbaar is.

Deze inleiding was enkel noodig, om den lezer goed te kunnen doen beseffen, dat het een voorrecht voor een natuurvriend is, zoo zijn werkzaamheden hem noodzaken met de natuur om te gaan; dan worden hart en geweten beide in rust gehouden.

En dat voorrecht nu heb ik mogen bezitten, toen ik onderwijzer was in Aalten en elken Zaterdag, via den hoofdcursus te Winterswijk, mijn ouderlijke woning te Corle bezocht en iederen Maandag naar Aalten terug keerde.

Om ongeveer zes uur ging ik van huis en had ten naaste bij anderhalf uur te wandelen. Ik heb toen menige herinnering opgedaan, welke me altijd bij zal blijven. Vooral nam ik zoo echt het kenmerkende der jaargetijden waar.

Midden in den winter was het volslagen donker, als ik van huis ging en begon het pas te schemeren, zoodra ik mijn einddoel bereikt had. Dan kon ik genieten van manescheijn en stergeflonker. Dan vertoonde zich het landschap vaak zoo Noordsch, zoo somber en toch zoo warm-gezellig, vooral wanneer de lucht zwaar bewolkt was en het een weinig had gesneeuwd.

Wat later in den tijd was ik elken morgen van een zonsopgang getuige. Eén tafereel heeft een onuitwischbaren indruk op me gemaakt. Er lag een dun laagje sneeuw, zóó dun, dat de eentonigheid van den bodem door ieder aard-